

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ У ЗВО

Освітня програма Соціальна педагогіка

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “27” серпня 2021р.

м. Івано-Франківськ – 2021р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Актуальні проблеми професійної підготовки соціальних педагогів у ЗВО
Освітня програма	Соціальна педагогіка
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	Магістр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс/семестр	2 / 3
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета: вивчення змісту, форм та методів теоретичної і практичної підготовки майбутніх соціальних педагогів у ЗВО та виокремлення актуальних проблем щодо їх підготовки в умовах вищої школи.

Завдання:

- проаналізувати стан проблеми підготовки майбутніх соціальних педагогів у психолого-педагогічній літературі;
- розкрити сутність поняття «практична підготовка соціальних педагогів в умовах ЗВО»;
- обґрунтувати організаційно-педагогічні умови забезпечення неперервної практичної підготовки майбутніх соціальних педагогів;
- розкрити модель неперервної практичної підготовки майбутніх соціальних педагогів;
- охарактеризувати рівні готовності до практичної діяльності майбутніх соціальних педагогів на сучасному етапі.

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

ЗК 2. Здатність розробляти і управляти проектами.

ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність працювати в команді.

ФК 1. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної

статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.

ФК 2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

ФК 3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.

ФК 4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.

ФК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

ФК 7. Здатність до професійної рефлексії.

ФК 12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

Програмні результати навчання

ПРН 4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.

ПРН 8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.

ПРН 10. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.

ПРН 12. Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.

ПРН 22. Викладати соціально-педагогічні дисципліни з використанням сучасних методик, інструментів і технологій; створювати сприятливе для здобувачів освіти відкрите освітнє середовище, спрямоване на забезпечення результатів навчання.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Теоретичні засади професійної підготовки соціальних педагогів	Розуміти значення вищої освіти в соціальній сфері. Знати суть і зміст поняття «підготовка соціального педагога в умовах ЗВО. Аналізувати ступеневу систему підготовки соціальних педагогів.	Опрацювати відповідні наукові джерела. Підготувати реферат: «Особливості реалізації права на освіту в умовах інтегрованого навчання у ЗВО».
2.	Міжнародний досвід	Знати міжнародний досвід професійної підготовки	Опрацювати відповідні наукові джерела.

	професійної підготовки соціальних працівників	соціальних працівників (Великобританія. Франція, Німеччина).	Скласти порівняльну таблицю особливостей розвитку вищої освіти у розвинених європейських державах та в Україні.
3.	Проблеми реформування вищої освіти у XXI столітті	Виділяти психолого-педагогічні проблеми реформування вищої освіти у XXI столітті. Знати вимоги до фахівця, зумовлені реформуванням вищої освіти України. Виділяти психологічні особливості виховання і навчання у системі вищої освіти. Визначати психолого-педагогічні показники ефективності фахової підготовки студента. Володіти професійними цінностями фахівця соціальної роботи.	Опрацювати текст Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту».
4.	Теоретичний аспект проблеми формування компетентності майбутніх соціальних педагогів у процесі професійної підготовки	Знати поняття «компетентність». Виділяти і аналізувати компоненти компетентності. Визначати ключові компетентності. Розуміти зміст і особливості розвитку професійної компетентності соціального педагога у ЗВО.	Опрацювати відповідні наукові джерела. Написати реферат на тему: «Формування професійних і особистісних якостей соціального педагога під час вивчення соціально-гуманітарних дисциплін».
5.	Соціально-педагогічна практика у контексті професійної підготовки соціальних педагогів	Розуміти значення практики як невід'ємної складової навчального процесу. Знати мета соціально-педагогічної практики. Формувати готовність до практичної діяльності. Знати основні положення організації і проведення соціально-педагогічної практики, структура практичної	Опрацювати відповідні наукові джерела.

		підготовки студентів – соціальних педагогів.	
6.	Структура та зміст навчального процесу у вищій школі	Знати структуру навчального процесу у ЗВО; зміст вищої освіти як науково-обґрунтовану систему дидактично та методично оформленого навчального матеріалу для різних рівнів та ступенів вищої освіти; державні документи, що визначають зміст підготовки спеціалістів у ЗВО: освітньо-професійна програма та структурнологічна схема підготовки. Навчальний план, робочий навчальний план, індивідуальний навчальний план студента. Навчальна і робоча програма, підручники, посібники для ЗВО.	Опрацювати відповідні наукові джерела. Здійснити аналіз змісту навчальних програм фахових дисциплін у контексті підготовки майбутніх соціальних педагогів до консультативної діяльності.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	
Семінарське заняття	25
Самостійна робота	5
Контрольна робота	20
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

Оцінювання здійснюється за національною та ЄКТС шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи (Див. пункт «8.3. Види контролю» Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»).

Поточний контроль відбувається за результатами виконання самостійних робіт (опрацювання літератури, написання рефератів, конспектування першоджерел, ведення педагогічного словника).

Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за п'ятибальною шкалою. На завершення теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок на семінарських заняттях в 5-бальній шкалі множиться на коефіцієнт 5, відповідно – максимальний бал за усі отримані заняття у підсумку складає 25 балів. Максимальна оцінка – 50 балів (25+20 к.р.+5 с.р.)

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		
Семінарські заняття	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1				25
Самостійна робота																5		5
Контрольна робота															20			20
Екзамен																	50	50
Всього за тиждень	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	20	5	50	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<p>1. Абашкіна Н.В. Підготовка соціальних педагогів у Німеччині : метод. рекомендації щодо удосконалення підготовки соціальних педагогів в Україні на основі використання німецького досвіду. К. : Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України, 2003. 23 с.</p> <p>2. Актуальні проблеми підготовки фахівців соціальної сфери : тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції. Хмельницький : ХІСТ Університету «Україна», 2013. 180 с.</p> <p>3. Богданова І.М. Шляхи та засоби вдосконалення соціально-педагогічної підготовки майбутніх фахівців. <i>Наука і освіта</i>. Одеса. 2007. № 1–2. С.116 – 119</p> <p>4. Вайнола Р.Х. Особистісний розвиток майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки : монографія; за ред. С.О. Сисоевої. Запоріжжя : Хортицький навчально-реабілітаційний багатопрофільний центр, 2008. 460 с.</p> <p>5. Віннікова, Л. В. Система підготовки соціальних працівників у вищих навчальних закладах США [Текст]: автореф. дис. ... канд. пед. наук; Луганський нац. пед-й ун-т ім. Т. Шевченка. Луганськ, 2003. 20 с.</p> <p>6. Гавриленко Ю, Кулик І. Теоретичні основи самоменеджменту як методу запобігання емоційного вигорання майбутніх соціальних педагогів. <i>Теоретичні, методичні та практичні проблеми соціальної роботи : тези доповідей II Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної</i></p>	

конференції (6 квітня 2017 року, м. Івано-Франківськ). Івано-Франківськ : НАІР, 2017. С. 256-258

7. Дайнеко В. І. Мотивування освіти – важливий фактор її продуктивності. *Нові технології навчання*. 1995. Вип.14. С. 45–47.

8. Десятов Т.М. Сучасне наукове бачення неперервної професійної освіти: стратегія розвитку в масштабах геополітичних регіонів. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2002. № 2. С. 390.

9. Кобилянська Л. І. Практична підготовка соціальних гувернерів у вищих навчальних закладах : навч.- метод. посіб. Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2012. 216 с.

10. Кривоконь Н. Підготовка соціальних працівників для системи соціального захисту населення. *Соціальна політика і соціальна робота*. 2000. № 3,4. С. 87–91.

11. Кулик І., Комановська М. Формування у майбутніх соціальних педагогів педагогічної культури спілкування з батьками учнів в процесі фахового навчання. *Науковий журнал Освітній простір України ДВНЗ «Прикарп. нац. ун-ту ім. В. Стефаника»*. №16. 2019. С.150-156

12. Кулик І., Рошинець Т. Соціально-психологічний тренінг як засіб формування відповідальності майбутніх соціальних педагогів. *Теоретичні, методичні і практичні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи: тези доповідей I Всеукраїнської науково-практичної конференції, 26 травня 2016 р.* Івано-Франківськ: НАІР, 2016. С. 87-90.

14. Кулик І.В. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців соціальної сфери в процесі навчання. *Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу* / [ред. кол. : Слободинська Т.С. та інші]. Вінниця : Вінницька міська друкарня, 2019. Випуск 4(32). С. 27-31

15. Кулікова, А. Є. Підготовка соціальних працівників до роботи з дітьми та молоддю у ВНЗ Швеції [Текст]: автореф. дис. ... канд. пед. наук / А. Є. Кулікова; Луганський нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Луганськ, 2009. 20 с.

16. Лещук, Г. В. Система професійної підготовки фахівців соціальної сфери у Франції [Текст]: автореф. дис. ... канд. пед. наук; ТНПУ ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2009. 20 с.

17. Мельничук І. М. Використання інтерактивних технологій для організації самостійного учіння майбутніх соціальних працівників. *Вища освіта України*. Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи : методологія, теорія, технології». 2009. № 3 (додаток 1). С. 435–439.

18. Микитенко, Н. О. Професійна підготовка соціальних працівників в університетах Канади [Текст]: автореф. дис. ... канд. пед. наук. Тернопіль, 2006. 20 с.

19. Міщик Л.І. Теоретико-методичні основи професійної підготовки соціального педагога у закладах вищої освіти. Промінь: Запоріжжя, 1997. 370 с.

20. Освітня програма: вимоги та методика розроблення [Текст]: метод. реком. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 60 с.

21. Пічкарь, О. П. Система підготовки фахівців соціальної роботи у Великій Британії [Текст]: дис. ... канд. пед. наук; ТДПУ ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2002. 213 с.

22. Поліщук В. А. Професійна підготовка фахівців соціальної сфери: зарубіжний досвід. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2003. 178 с.

23. Поліщук В.А. Теорія і методика підготовки соціальних педагогів в умовах неперервної освіти: Монографія. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний ун-т ім. В.Гнатюка, 2006. 424 с.

24. Попович Г. Підготовка соціальних працівників: широкий профіль чи вузька спеціалізація. Науковий вісник Ужгородського нац. ун-ту : Серія «Педагогіка. Соціальна робота». 2005. № 8. С. 149–151.

25. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> 17

26. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 №2145-URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> 18.

27. Професійна освіта: Словник: навч. посіб. / за ред. Н.Г. Ничкало. К.: Вища школа, 2000. С. 273.

28. Розвиток професіонала і професіоналізму: теорія і практика : зб. наук. пр. / за заг. ред. С. П. Архипової. Черкаси : ФОП Гордієнко Є. І., 2014. 384 с.

29. Романовська, Л. І. Система підготовки фахівців з соціальної роботи за кордоном на прикладі розвинених країн [Електронний ресурс]. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби*. 2013. № 3. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps_2013_3_21.pdf

30. Терентьєва Н.О. Організація навчання у співробітництві [Текст]. Освітні технології. Організація різномірного навчання : навч. посіб., 2010. 59 с.

31. Тименко, В. Порівняльний аналіз професійної підготовки соціальних працівників у вищих навчальних закладах США та України [Електронний ресурс]. 2008. Режим доступу: <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/20908>

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач	Кулик Іванна Василівна
Контактна інформація викладача	+380677047023 ivanna.kulyk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу спрямована на створення доброзичливої атмосфери на занятті, активну комунікацію в групі з дотриманням правил академічної доброзичливості. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі

індивідуальної бесіди під час годин, відведених на консультування студентів. Однією з вимог є відповідальне ставлення до виконання завдань самостійної роботи, опрацювання необхідної інформації, наукових джерел та інших завдань.

<p>Академічна доброчесність</p>	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» – Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». – Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. – Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Виконання завдань пізніше встановленого терміну</p>	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя</p>

	<p>Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) стор. 4-5. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Невідповідна поведінка під час занять</p>	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>
<p>Додаткові бали</p>	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. За рішенням кафедри професійної освіти та інноваційних технологій студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Неформальна освіта</p>	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/ Рекомендовані платформи Coursera, Prometheus .</p>

Викладач

Кулик І.В.